

Preventie- en Handhavingsplan alcohol en middelen 2026 t/m 2029

Conceptreactie op zienswijzen en vormkeuze aanvullend budget preventie roken/vapen

Aan	Portefeuillehouders Gezondheid en Ondersteuning
Van	Milou Welsink, GGD Gooi en Vechtstreek
Datum	25 augustus 2025
Kenmerk	DOC-25012642

De afgelopen maanden is gewerkt aan het nieuwe **Preventie- en Handhavingsplan (PHP) Alcohol en Middelen 2026-2029**. Het plan is opgesteld volgens de vier pijlers van een integrale aanpak en tot stand gekomen via een breed participatieproces. Op 15 september 2025 wordt het plan besproken in de regionale ambtelijke werkgroep PHP, waarna besluitvorming volgt volgens de in de Startnotitie vastgestelde route (zie bijlage 1 van deze memo).

In deze memo wil ik één specifiek vraagstuk onder uw aandacht brengen, waarover wij op 18 september 2025 tijdens het PFHO G&O graag met u in gesprek gaan:

Vormkeuze aanvullend budget in verband met uitbreiding activiteiten roken/vapen volgens zienswijze (30k jaarlijks, regionaal)

- Apart weergeven en als extra besispunt voorleggen.
- In het PHP opnemen en in geheel ter besluitvorming voorleggen.

Hieraan ligt ten grondslag:

- In de zienswijzen is nadrukkelijk zorg geuit over de toename van vapen. Gevraagd is om inzichtelijk te maken welke aanvullende middelen nodig zijn om de huidige inzet te continueren en op het thema vapen te intensiveren.
- Vanuit het programma Rookvrije Generatie van GGD Gooi en Vechtstreek is in juni 2025 een integraal actieplan Vapevrij opgesteld, met input van ketenpartners. De belangrijkste acties zijn opgenomen in het nieuwe PHP. Voor het programma Rookvrije Generatie (incl. preventie vapen) was jaarlijks €30.000,- beschikbaar vanuit het landelijk ondersteuningsbudget Rookvrije Omgeving (in 2025: €40.000,-). Dit budget vervalt vanaf 2026.
- De beschikbare middelen voor de preventieve activiteiten van het PHP zijn reeds vastgelegd binnen het Beleidsplan Bescherming en Opvang (exclusief middelen voor toezicht en handhaving).
- Hoewel preventie roken/vapen in het PHP is opgenomen, vraagt daadwerkelijke intensivering om extra inzet en aanvullend budget (€30.000,- per jaar op regionaal niveau). Deze inzet sluit aan bij bestaande actielijnen van het PHP, maar door aanvullend budget kunnen we dit werk proactiever en intensiever oppakken, en bovendien beter inspelen op de groeiende vraag vanuit het veld. De ketenpartners zijn bereid en in staat dit op te pakken.

Bijlage 1 – Proces & planning

Wanneer	Wie	Wat
20 februari 2025	GGD	Aanleveren — concept startnotitie — concept aanbiedingsbrief gemeenteraden
6 maart 2025	DO	Vaststellen concept startnotitie + concept aanbiedingsbrief
20 maart 2025	PFHO Gezondheid & Ondersteuning	Vaststellen concept startnotitie + concept aanbiedingsbrief
25 maart 2025	GGD	Verzenden def. startnotitie aan colleges + aanbiedingsbrief
8-15 april 2025	Colleges	Vaststellen def. startnotitie en aanbiedingsbrief
17 april 2025	Extra PFHO Gezondheid & Ondersteuning	Vaststellen startnotitie en aanbiedingsbrief
17 april 2025		Start zienswijze procedure (t/m 11 juli 2025) Aanbieding startnotitie en aanbiedingsbrief aan raden voor zienswijze (via bestuurssecretaris)
12 mei 2025	Regiopodium	Regiopodium voor Raadsleden
11 juli 2025	Raden	Deadline inleveren zienswijzen
12 juli t/m 1 okt 2025	GGD	Maken concept beleidsplan
18 september 2025	PFHO Gezondheid & Ondersteuning	Presentatie aanpak concept beleidsplan – o.a. toelichting op welke wijze zienswijzen verwerkt zijn
2 oktober 2025	GGD	Aanleveren stukken voor DO en PFHO Beleidsplan PHP
16 oktober 2025	DO	Bespreken beleidsplan
30 oktober 2025	PFHO Gezondheid & Ondersteuning	Beleidsplan + reactie op zienswijze vaststellen door portefeuillehouders met mandaat
31 oktober 2025	GGD	Stukken aanbieden aan colleges
Uiterlijk 31 december 2025	Raden	Vaststellen Beleidsplan PHP – via colleges - door gemeenteraden

Bijlage 2 – Conceptreactie zienswijzen

Nota van beantwoording

Verwerking zienswijzen op de Startnotitie Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Middelen 2026 t/m 2029

31 OKTOBER 2025

DOC-

Op 17 april 2025 is de startnotitie Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Middelen 2026 t/m 2029 naar de gemeenteraden verzonden met de gelegenheid om zienswijzen kenbaar te maken, tot uiterlijk 11 juli 2025. In gemeente Gooise Meren wordt de startnotitie in het najaar van 2025 behandeld in de raad.

Zienswijze punt	Ingebracht door	Reactie
1) Proces, planning, werkwijze en rolneming	Blaricum	Fijn dat u zich kunt vinden in het voorgestelde proces, de planning, werkwijze en rolneming.
Het proces, de planning de verdere werkwijze en de rolverdeling zijn helder beschreven en hierin kunnen wij ons vinden.	Eemnes	
	Hilversum	
	Laren	
	Wijdemeeren	
2) Proces, planning, werkwijze en rolneming	Huizen	Fijn dat u zich kunt vinden in het voorgestelde proces, de planning, werkwijze en rolneming.
Ja, wij kunnen ons vinden in het voorgestelde proces, planning, werkwijze en rolneming. Het proces, de planning en de verdere werkwijze en de rolverdeling zijn helder beschreven.		

3) Evaluatie De uitkomsten van de evaluatie zijn herkenbaar en hieruit blijkt dat er nog steeds aandacht nodig is voor het alcohol en middelengebruik, met name onder jongeren. Niet alleen het gebruik, maar ook de verkoop aan jongeren blijft de aandacht verdienen. Omdat de resultaten in de regio verbeteringen behoeven, zien wij graag in het PHP terug welke extra inspanning er verricht worden om deze resultaten omhoog te krijgen. Hierbij achten wij het van groot belang dat er heldere doelstellingen worden geformuleerd, voorzien van meetbare indicatoren. In het PHP lezen wij graag terug hoe dit gemonitord wordt.	Blaricum Eemnes Hilversum Laren Wijdemeeren Huizen	Dank voor uw input. Wij zijn het met u eens dat er blijvend aandacht nodig is voor preventie van middelengebruik, met name onder jongeren. De verkoop is daarbij een belangrijk aspect. Het PHP bevat heldere doelstellingen en meetbare indicatoren om voortgang te monitoren. Deze zijn te vinden in hoofdstuk 5: Doelstellingen - waarbij per doelgroep, indicator en meetmoment de doelpercentages zijn weergegeven. Hoe deze doelstellingen en de activiteiten uit het plan worden gemonitord is terug te vinden in hoofdstuk 7: Coördinatie, monitoring en financiering. Onder meer door de Gezondheidsmonitors van de GGD (1x per vier jaar), een trendonderzoek onder risicogroepen (jaarlijks) en het ouderonderzoek (1x per vier jaar). De frequentie van de Gezondheidsmonitor is landelijk vastgesteld en wordt gelijktijdig door alle GGD'en uitgevoerd, onder coördinatie van het RIVM. Dit is een dermate belangrijk onderzoek dat we om de volgende redenen niet frequenter uitvoeren: verminderen van draagvlak door extra belasting scholen, de hoge kosten en het verlies van meerwaarde omdat een landelijke benchmark ontbreekt. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke inspanningen er verricht worden om de doelen te behalen. We werken hierbij volgens de vier pijlers van een integrale aanpak: educatie & voorlichting, signalering & ondersteuning, regelgeving & handhaving en sociale & fysieke omgeving. Binnen elke pijler zijn actielijnen geformuleerd.
4) Looptijd van vier jaar Wij zijn verheugd om te zien dat er is gekozen voor een looptijd van vier jaar. Niet alleen wordt hiermee aan de wettelijke norm voldaan, maar hiermee wordt de gemeenteraad ook in positie gehouden om het beleid tijdig bij te stellen. We zien namelijk dat de ontwikkelingen op het gebied van alcohol en met name	Blaricum Eemnes Hilversum	Fijn dat u zich kunt vinden in de voorgestelde looptijd.

middelengebruik zich de laatste jaren snel ontwikkeld.	Laren Wijdmeren Huizen	
5) Aandacht voor roken en vaperen Voortbordurend op het voorgaande zien we dat er aanvullend aandacht komt voor het tegengaan van roken en vaperen. De enorme toename van het vaperen onder jongeren baart ons zorgen. Het is goed om te zien dat met het nieuwe preventie en handhavingsplan extra wordt ingezet op dit onderwerp.	Blaricum Eemnes Hilversum Laren Wijdmeren Huizen	Fijn dat u zich kunt vinden in de voorgestelde toevoeging van preventie roken en vaperen aan het PHP.
6) Toevoeging vanuit Hilversum: Wij constateren echter dat de toevoeging van het thema roken en vaperen aan het PHP plaatsvindt zonder uitbreiding van het beschikbare budget. Gezien de forse toename van het vaperen onder jongeren achten wij intensivering op dit thema noodzakelijk. Wij verzoeken u daarom in het definitieve beleidsplan inzichtelijk te maken op welke thema's en doelgroepen bij gelijkblijvend budget wordt afgeschaald, en welke aanvullende middelen nodig zijn om de bestaande inzet te handhaven en op het thema vaperen te intensiveren.	Hilversum	Dank voor uw input. Wij begrijpen uw zorgen over de ontwikkelingen rondom vaperen en de noodzaak om hier stevig op in te zetten. Dit PHP beschrijft de activiteiten die kunnen worden uitgevoerd binnen de huidige financiële kaders. Deze kaders brengen wel een beperking met zich mee omdat het thema preventie roken/vaperen aan het PHP is toegevoegd ¹ en het ondersteuningsbudget voor de uitvoer van regionale activiteiten voor de Rookvrije Generatie stopt (€30.000-€40.000,- per jaar). Een herindeling van het PHP budget nodig om alle doelgroepen en thema's te kunnen blijven bedienen. Hier hebben we een aantal weloverwogen keuzes in gemaakt, zo gaan we bijvoorbeeld campagne-onderwerpen rouleren, waarbij jaarlijks op twee thema's groter wordt ingezet (voorheen 4 à 5).

¹ Startnotitie PHP alcohol en middelen 2026 t/m 2029

		Vanuit het programma Rookvrije Generatie is in juni 2025 een integraal actieplan Vapevrij opgesteld, samen met ketenpartners. De belangrijkste acties zijn opgenomen in het nieuwe PHP. Daadwerkelijke intensivering vraagt echter om extra inzet en aanvullend budget (jaarlijks €30.000,- op regionaal niveau). Deze inzet sluit aan bij bestaande actielijnen van het PHP, maar door aanvullend budget kunnen we dit werk proactiever en intensiever oppakken, en bovendien beter inspelen op de groeiende vraag vanuit het veld. De ketenpartners zijn bereid en in staat dit op te pakken.
7) Borging van de financiën Doordat het preventie en handhavingsplan is gekoppeld aan het beleidsplan bescherming en opvang, zijn ook de beschikbare middelen hiermee vastgelegd. Dat brengt echter wel een beperking met zich mee, waar wij ons grote zorgen om maken. Het is van essentieel belang dat afhankelijk van de vraag van dat moment een integrale afweging van de in te zetten middelen kan worden gemaakt. Op welke wijze hieraan tegemoetgekomen wordt, zien wij graag terug in de vast te stellen startnotitie.	Blaricum Eemnes Hilversum Laren Wijdemeeren Huizen	Dank voor uw input. De opmerking over de vastgelegde financiën binnen het beleidsplan Bescherming & Opvang is ten dele waar. De ‘preventieve interventies’ worden bekostigd vanuit het regionale beleids- en financiële kader Bescherming & Opvang. De ‘toezicht en handavingsinterventies’ behoren niet tot dit kader en worden dan ook bekostigd vanuit de lokale teambudgetten van gemeenten, waarbij de centrumgemeente Hilversum de kassiersfunctie heeft. Goed om te vermelden is dat het budget voor de PHP-uitgaven die bekostigd worden middels gemeentelijke bijdragen via de begroting B&O (totaal €48.175, wordt niet geïndexeerd) in de voorgaande jaren voldoende is gebleken. De uitgaven die gemoeid zijn met de inzet van de gecontracteerde verslavingszorgaanbieder stijgen jaarlijks op basis van de daarvoor geldende indexaties en werd/wordt bekostigd vanuit de rijksmiddelen (voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang) via de begroting B&O. De wens om snel te kunnen schakelen bij nieuwe trends en ontwikkelingen begrijpen en ondersteunen wij volledig. In het verleden hebben we bijvoorbeeld de plotselinge opkomst van

		lachgas gezien, en recent de snelle toename van het gebruik van vapes. Flexibiliteit is dus van belang. Veel interventies binnen het PHP zijn zo ingericht dat de inhoud kan worden aangepast aan de actualiteit. Zo gaat een ouderavond standaard over roken, alcohol en drugs, maar wordt er momenteel extra aandacht besteed aan vaperen. Ook de gecontracteerde preventieve interventies die de preventieve verslavingszorgaanbieder in het kader van dit programma uitvoert, zijn flexibel vormgegeven, zodat er met een veranderende vraag meebewogen kan worden in lijn met dit beleidsprogramma. Dankzij deze brede, integrale aanpak kunnen we onverwachte ontwikkelingen grotendeels binnen de bestaande activiteiten opvangen. Om te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen, is in het budget voor 2027, 2028 en 2029 een stelpost opgenomen. Mocht er onverhoopt toch extra budget nodig zijn, dan kan dit worden meegenomen in het jaarlijkse bestedingsvoorstel B&O, waarbij eventuele tekorten uit de rijksmiddelen worden aangevuld (of ten laste komen van de reserve). Tot slot houden wij eventuele aanvullende financiering zoals subsidiemogelijkheden in de gaten en zullen wij hier op inschrijven wanneer passend bij de PHP-doelstellingen.
8) Betrekken stakeholders Wij zien graag terug dat jongeren en hun ouders expliciet worden betrokken als belangrijke stakeholders. Daarbij vinden wij het van belang dat er aandacht is voor het onderscheid tussen de verschillende leeftijdscategorieën en de maatregelen voor die categorieën. Daarnaast zien wij dat de relatie met de	Blaricum Eemnes Hilversum Laren	Dank voor uw input. Ouders en jongeren zijn inderdaad belangrijke stakeholders. Zij zijn meegenomen bij de totstandkoming van het plan, en zullen ook betrokken worden bij de uitvoering. In hoofdstuk 3: Totstandkoming nieuwe PHP en terugblik is beschreven hoe het participatieproces eruitzag. Daarnaast wordt in hoofdstuk 6: Dit

sport(clubs) expliciet uitgewerkt wordt in het PHP.	Wijdmeren Huizen	gaan we doen, bij actielijn 1 en 9 beschreven hoe ouders en jongeren betrokken worden bij het afstemmen van de activiteiten op hun leefwereld en behoeften. Voor alle activiteiten in het plan geldt dat we deze uitvoeren volgens de richtlijnen van verslavingspreventie. Een van de belangrijkste aspecten in deze richtlijnen is het afstemmen van de activiteiten op de leeftijdscategorie. In het plan hebben we daarnaast per actielijn weergegeven op welke doelgroep(en) deze betrekking heeft. De relatie met sport is ondergebracht onder meerdere actielijnen. Te weten: actielijn 8 (diverse activiteiten in het kader van het creëren van een Gezonde Sportomgeving), actielijn 9 (kwaliteitsmethodiek sportclubs waarbij clubs worden ondersteund om de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcohol te verbeteren) en actielijn 10 (organisaties stimuleren en ondersteunen bij opstellen of uitbreiden van beleid op het gebied van alcohol, roken en vaperen).
9) Verschuiving middelengebruik De aanname is dat alcoholgebruik wordt vervangen door voldoende beschikbare en voordelige andere middelen. Wij zien graag dat er aanvullend aandacht is voor verschuivingen in middelengebruik, en bijbehorende risico's.	Blaricum Eemnes Hilversum Laren Wijdmeren Huizen	Dank voor uw input. Wij begrijpen uw zorgen over verschuivingen in middelengebruik. Bijvoorbeeld door recente berichtgeving van EenVandaag over dat dure drankjes op festivals voor meer drugsgebruik zou zorgen². Een verschuiving in middelengebruik zou inderdaad een ongewenst gevolg kunnen zijn van veranderingen op de markt of van preventieve maatregelen. In de cijfers over middelengebruik in de afgelopen twintig jaar zien we dit op totaalniveau (gelukkig) echter niet terug. Zo heeft de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol van 16 naar 18 jaar in 2014 bijvoorbeeld niet geleid tot een

² [Meer drugs gebruiken door dure drankjes op festivals| EenVandaag](#)

		toename in het gebruik van cannabis³. Dat neemt niet weg dat het essentieel is om ontwikkelingen in middelengebruik scherp te blijven monitoren, vooral onder risicogroepen. Dit doen we onder meer via het jaarlijkse trendonderzoek onder risicogroepen, waarbij de resultaten van de drugtestservice en panelinterviews waardevolle inzichten geven in trends en opkomende middelen. Wanneer er een verschuiving wordt gesignaleerd, handelen we snel en gericht. Gaat het om specifieke doelgroepen, dan zetten we in op gerichte (selectieve) preventie; bij een breder probleem kiezen we voor universele preventie, zoals voorlichting op scholen. Zo zorgen we dat de aanpak aansluit bij de situatie en voorkomen we dat gebruik genormaliseerd wordt.
10) Handhaving We vragen in het definitieve plan ook aandacht voor de beschrijving van de handhaving die wordt uitgevoerd.	Blaricum	Dank voor uw input. De inzet op toezicht en handhaving is uitgewerkt in actielijn 9. Het bijbehorende stappenplan en de sanctiestrategie worden vastgesteld in het Districtelijk Veiligheidscollege (DVC) en zijn meegestuurd met het PHP ter kennisname voor de gemeenteraad.
11) Onderzoek naar hotspots We zien het belang van onderzoek bij preventie van alcohol- en middelengebruik. Graag zouden we in het op te stellen beleid terugzien dat er aandacht is voor onderzoeken die belangrijke hotspots monitoren, zodat er op die plekken effectief kan worden gehandhaafd op alcohol- en middelengebruik.	Hilversum	Dank voor uw input. Met betrekking tot de verkooplocaties van alcohol is een hotspot-aanpak al onderdeel van het PHP omdat we juist daar onze preventieve en handhavingsactiviteiten op inzetten. De hotspots op het gebied van gebruikerslocaties voor alcohol en middelen (al dan niet door jongeren) waar overlast van ondervonden wordt, worden per gemeente in de registratiesystemen bijgehouden. Deze

³ [Trimbos: Middelengebruik in het voortgezet onderwijs 12 t/m 16 jaar in Nederland](#)

gegevens kunnen desgewenst gebruikt worden om onze preventieve activiteiten op in te zetten, ook kan gedacht worden aan fysieke maatregelen om deze locaties minder aantrekkelijk te maken voor deze doelgroep.